

Ábrány falu.

Az Ábrány, máskép' Ábrahám, névről hazaszerte több falut neveztek el azon okból, mert ezek alapítója. vagy első földesura e nevet viselte. Azok egyikét azért lehet határunkba esőnek tekintenünk, mert az 1446-ki oklevél¹ ide való helynevek társaságában² említi s azt mondja róla, hogy e falu is Hód és Vásárhely városok tartozékát képezte. Az időben t. i. egyfelől Szekcsei Herczeg Rafáel püspök és testvérei, másfelől Hédervári Lőrincz nádor és fia pereltek e helyek birásáért, a kik úgy egyeztek ki, hogy e falu a többi Csanád megyei birtokokkal együtt a püspöké és testvéreie legyen.

Mikor azonban e helyek a Hunyadi János birtokába mentek át, már akkor Ábrány önállóan nem létezett, mert a Hunyadi 1456-iki birtoklevelében róla semmi szó sincs. E szerint 1446 és 1456 közt enyészett el.

Fekvését nem tudjuk megállapítani, mert a bel- és külterületen ma már semmi elnevezés sem jelöli azt.³ Abból, hogy Vásárhely és Tarján közt sorolják fel, félig-med-

¹ Orsz. lt. Dl. 1816. (megjel. a Magy. Tört. tár VI. 28.) Abran-nak írván.

² Hod et Wasarhel, Toron, A b r a n, Tharyan, Szent-Mihalwtczaya, Chomorkan, Samson stb.

³ Hogy városunknak ma is volna ily nevű utcájája, mint pesti írók állítják, arról itthon semmit sem tudunk.

dig gyanítani lehet, hogy helye a mostani belterület valamelyik részére, talán a Szarvas vendéglő környékére eshetett, hol régibb községnek s temetőnek nyomai léteznek.

Apácza-egyház vagy Apácza-kuta falu.

Először Apácza-egyház név alatt, Hu- | 1435 nyadi János Békés megyei uradalma faluinak jegyzékében, találkozunk vele, majd 20 évvel később újra említik azt a nagy hős hód-vásárhelyi uradalmáról szóló adománylevelében,¹ | 1455 nem mint ez uradalom tartozékát, hanem az annak szomszédságába eső, szintén Hunyadit illető, békésmegyei faluk között, Gellért-egyháza társaságában. Kilencz évvel később már mint Apácza-kuta fordul elő Mátyás király ado- | 1466 mánylevelében, melynek rendén a nagy király azt, mint Mogyorós-Fecskés tartozékát, Teleki Varjasi Jánosnak és Bizerei Jánosnak ajándékozta.² Hogy a kétféle elnevezés alatt egy ugyan azon helységet kell érteni, az Mátyás hivatolt leveléből bizonyos, mint a mely azt elől Apaczia k w t h a, majd hátrább, hol a beigtatási rendelkezés foglaltatik, Apaczia egh a z a néven említi. A kétféle elnevezésből a hely egész sorsa kiolvasható, hogy t. i. először az apáczá³ építettek ide templomot az itt lakó jámbor keresz-

¹ A müncheni levéltárból vett oklevélmásolatok közt, Békés megye múzeumában. Haan L. úr szives közlése.

² Orsz. lt. Dl. 16298.

³ E tájon, Királtságon és Donáttornyán, a margitszigeti apáczá³ birtak.